

सौहृद् (von मुहृद्) 1) adj. vom Freunde kommend: वचस् R. 3,75,61. हृद् 4,4,15. — 2) m. a) Freund Spr. (II) 7180. — b) pl. N. pr. eines Volkes MBu. 6,367 (VP. 192). — 3) n. Zuneigung, Freundschaft H. 730. HAL. 4,21. MBu. 3,2358. R. 2,113,17. 3,4,19. 4,31,7 (तच्च सौ० zu lesen). Çāk. 120. तत्सौहृदं पत्क्रियते परस्मिन् Spr. (II) 2483. 3713. 6723. 7181. Z. d. d. m. G. 27,96. KATH. 46,33. Buāg. P. 1,9,20. 3,23,2. 4,30,8. अधिक R. GORR. 2,48,24. कैतव Spr. (II) 4598. °बद्धो ऽस्मि वृत्रस्य R. 7,83,4. °युक्त Spr. (II) 7180, v. l. गोपेयु HARIV. 3739. यद्यस्ति मायि सौहृदम् R. 6,106,11. सर्वसत्त्वेषु Spr. (II) 247. 3927. Buāg. P. 4,30,9. 7,3,36. सौहृदं दर्शितम् R. 4,13,12. सौहृदं कर (सह) Hit. 24,12, v. l. सौहृदं सद्युर्कृतस्यापि समाचरन् Buāg. P. 8,11,13. सौहृदं विभिद् R. 4,34,34. धातुं zu MBu. 1,5944. R. 2,31,21. 113,6. मुस्त्रिष्ठधातुं R. GORR. 2,91,6. 4,9,23. भूतं Buāg. P. 11,18,43. am Ende eines adj. comp. (f. घा) 3,3,21. बद्धं (mit loc. oder सह) HARIV. 1122. KATH. 38,159. Buāg. P. 1,14,33. 4,20,12. स्थिरं R. 4,38,19. अस्थिरं VAR. BH. S. 13,13. दृढं 101,11. Vikr. 10. Spr. (II) 1224. PAÑĀT. 239,13. अदृढं R. GORR. 2,68,6. चलं VAR. BH. S. 13,21. अनन्यं Buāg. P. 2,2,18. विगतस्त्रेहं MBu. 1,7727. गतं 3,2776. Buāg. P. 4,28,7. त्यक्तं Spr. (II) 7198. अं n. Feindschaft MBu. 15,895.

सौहृदं n. nom. abstr. von मुहृदय gaṇa युवादि zu P. 5,1,130.

सौहृदय्य n. desgl. P. 6,3,51, Schol.

सौहृद्य n. = सौहृद् Zuneigung, Freundschaft: सौहृद्ये स्थिता: MBu. 15,893. पर्यवस्थिता: 835 (सौहृदे ed. Bomb.). Spr. (II) 6378. मुहृद्भिरपि सौहृद्यं शठे शायं समाचरेत् 7026. सौहृद्यं कर (सह) Hit. 24,12. यथा सौहृद्यमेव तयोः कारितं मया 63,21.

सौहृत्र (von मुहृत्र) m. patron. des Aḡamiḍha und Purumiḍha RV. ANUKR.

सौहृत्रि (wie oben) m. patron. des Gāhnu HARIV. 1416.

सौहृत् m. ein Fürst der Suhma P. 4,1,170, Schol.

सौहृत्नागर adj. von सुहृत्नागर P. 7,3,24, Schol.

सौहृ Ind. St. 3,276 wohl fehlerhaft.

स्कन्द, स्कन्दति Duātup. 23,10 (गतिशेषणयोः). चस्कन्द, अस्कात्स्मिन्, अस्कान्, स्कान्, स्कन्; °स्कत्स्यति (vgl. Kār. 3 aus Siddh. K. zu P. 7,2,10); °स्कन्दितुम्; स्कन्त्वा P. 6,4,31. Vop. 26,203. des Metrums wegen auch med. स्कन्दते; in den Bedd. आस्रेव, उद्धृते, उत्सृत्य गमने Vop. in Duātup. 2,8 als v. l. von स्कुन्द. 1) intrans. schnellen, springen, spritzen; verschüttet —, herausgeschleudert werden, hinausfallen: Tropfen RV. 10,17,11. VS. 7,26. दिवं मा स्कान् TBr. 3,2,9,5 (vgl. VS. 1,26). येनेर्गर्भः TS. 6,2,5,5. यद्वा स्कन्दादस्य 1,6,2,2. 2,6,2,7. 3,1,5,3. 5,7,5. TBr. 1,4,2,3. ÇAT. Br. 1,1,4,3. 3,2,16. विप्रुषः 4,2,5,1. 5,2,7. न स्कन्दते — ब्राह्मणस्य मुखे कृतम् (vgl. अस्कन्तम् — विप्रामौ कृतम् JĀĀN. 1,315) Spr. (II) 3493. (गङ्गा) शर्भामूर्ध्नि स्कन्त्वा BHATT. 22,11. Samen Nir. 5,18. ÇAT. Br. 12,4,2,7. 14,9,2,5. KĀTJ. Çr. 25,11,21. MBu. 1,5105. 6331. 9,2219 (चस्कन्दे). HARIV. 1958 (न चस्कन्दे ऽथ पौरुषम् mit der neueren Ausg. zu lesen). Buāg. P. 8,12,32. विराञ्चोर्षि चस्कन्द तप ऐश्वर्यम् so v. a. wurde zw. Nichtes 5,6,3. — partic. स्कन् = पतित u. s. w. AK. 3,2,53. H. 1491. — RV. 7,33,11. 10,181,3. ÇAT. Br. 12,4,2,7. Āçv. Ça. 3,11,11. 13,15. °भाग KĀTJ. 28,7. KAUC. 6. Samen JĀĀN. 3,

278. MBu. 1,2380. 2434. 3,14315. Buāg. P. 8,12,35. मुरेन्द्रेण स्कन्तम् sc. रेतः R. 7,37,4,35. यदण्डमध्ये स्कन्तं तु द्वयमासीत् HARIV. 12333. 12336. स्कन्तं गर्भपरिस्त्रवे R. 1,38,26. fg. शस्त्रं स्कन्तमिवोदके Spr. (II) 4367. स्कन्त und अस्कन्त verschüttet, nicht verschüttet (beim Opfer) MBu. 12,2318. स्कन्त dem es fehlgeschlagen ist HARIV. 3937. — 2) bespringen (zur Begattung): अस्कान्पुत्रो युवा गाः TBr. 3,7,10,3. ÇAT. Br. 13,3,8,1. — Vgl. अस्कन्त.

— caus. स्कन्दयति 1) verschütten, vergiessen Ait. Br. 3,27. न रेतः स्कन्दयेत्काचित् M. 2,180. मोघं स्कन्दितामर्षभम् 9,50. — 2) überspringen so v. a. versäumen, unterlassen: दर्शमस्कन्दयन् M. 6,9. अस्कन्दिताकालबलिहोमानुष्ठायिनः MBu. 12,7002. अस्कन्दिताव्रत adj. Buāg. P. 1,6,32. — 3) etwa hüpfen lassen R. GORR. 1,39,26 zur Erklärung von स्कन्द. — 4) gerinnen machen, verdichten: उदकं शीतं स्कन्दयत्यनि (= अत्यर्थम्) शोणितम् Suçr. 1,37,16. med. 47,7,9; vgl. स्कन्दन und स्कन्दयति (समाकृतौ) Duātup. 33,84, t.

— intens. चनीस्कन्धते, चनीस्कन्दीति P. 7,4,84. Vop. 20,7. hüpfen (von Fröschen): कनिष्कन् RV. 7,103,4.

— अति 1) bespringen, insilire RV. 5,32,3. — 2) überspringen: अतिष्कन्दे (infin.) RV. 8,56,19. अतिस्कन्दन्त्यर्जुनो वर्षति nicht überspringend so v. a. gleichmäßig TBr. 3,3,8,4. — 3) heraus —, hinabfallen: अतिष्कन्दम् infin. RV. 10,108,2.

— अधि (nach AV. Prāt. 2,104 geht स nicht in ष über) bespringen (zur Begattung): पिता यत्स्वो ड्क्तिरमधिष्कन् RV. 10,61,7. AV. 5,25,8. 10,10,16. गौरधिष्कन्त्रा (!) TS. 2,2,8,2.

— अनु der Reihe nach hineinspringen; absol.: गेकानुस्कन्दम्, गेकं गेकमनुस्कन्दम्, गेकमनुस्कन्दमनुस्कन्दम् P. 3,4,56, Schol.

— अभि (nach AV. Prāt. 2,104 geht स nicht in ष über) besteigen: वन्दनेव वृत्तम् AV. 7,113,2. अभिस्कन्दम् 5,14,11 ist wohl als absol. zu fassen.

— प्रत्यभि s. प्रत्यभिस्कन्दन.

— अय 1) herabspritzen: (रेतः) अयस्कन्तं (so zu lesen; अय स्कन्तं die neuere Ausg.) शरस्तम्बे HARIV. 1786. herabspringen: रथादयस्कन्थ Buāg. P. 10,38,26. — 2) herbeispringen: अरण्यात् Śarpv. Br. 1,1. ANUPADAS. 8,3. — 3) Jmd (acc.) überfallen, anfallen MĀLAV. 8,18. KATH. 123,3. RĪĀA-TAR. 8,2842. eine Stadt R. 5,80,20. 27. Çiç. 1,51. uneig.: स्नेहावस्कन्तकृदया मोक्षमुपागमत् überwältigt R. 6,93,41. — Vgl. अयस्कन्द fgg.

— अयव 1) hinab-, hinaus-, hineinspringen: अद्वारेणाभयस्कन्थ निर्जगाम बहिः MBu. 4,810. प्राविशद्वैणिः पार्थानां शिबिरं मरुत्। अद्वारेणाभयस्कन्थ 10,327. fg. — 2) auf Jmd (acc.) stossen MBu. 4,1549.

— Vgl. अयवस्कन्द fg.

— पर्यव s. पर्यवस्कन्द.

— प्रत्यव s. प्रत्यवस्कन्दन.

— समव caus. Jmd (acc.) überfallen M. 7,196. — Vgl. समवस्कन्द.

— आ 1) hüpfen: absol. आस्कन्दम् VS. 23,54. शश आस्कन्दमर्षति 55. — 2) sich hängen an (acc.): वेदाङ्गानि वेदमास्कन्दति Durga zu Nir. Einl. — 3) Jmd (acc.) überfallen, anfallen MĀLAV. 151,9. KATH. 72. 165. 102,49. BHATT. 17,11. 82. einen Ort KATH. 51,99. — caus. partic.